

Nærings- og fiskeridepartementet
Postboks 8090
Dep
0032 Oslo

Deres ref.

Vår ref / Saksbehandler
16/975-2 255
Fanny Voldnes / tlf. 41556805

Dato:
17.03.2016

HØRING – ØKT ÅPENHET OM INFORMASJON OM EIERE I AKSJESELSKAPER

Nærings- og fiskeridepartementet har i samarbeid med Finansdepartementet sendt på høring flere mulige alternativer for å etablere en offentlig løsning med informasjon om eierskap i aksjeselskaper.

Bakgrunnen for forslaget er to Stortingsvedtak fra 2014 og 2015, hvor det ble fattet vedtak om ett offentlige eierregister for å sikre større åpenhet om eierskap. I kjølevannet av første Stortingsvedtak, er det kommet to rapporter, fra Brønnøysundregistrene og Financial Action Task Force, som viser at dagens system er fragmentert, begrenset og lite brukervennlig med hensyn til målsettingene om større åpenhet om eierskap. Dette førte til Stortingsvedtak nr.2 i juni 2015, med utvidede presiseringer i forhold til åpenhet. Samtidig ligger det i EUs fjerde hvitvaskingsdirektiv krav om et nasjonalt register om *egentlig* eierskap.

Det er flere viktige argumenter for økt åpenhet om eierskap. I et demokratisk samfunn er åpenhet viktig generelt. Åpenhet om eierskap er spesielt viktig fordi det bidrar til å legitimere samfunnsstrukturer samtidig som det forebygger samfunnsundergravende virksomhet og er avgjørende i arbeidet med å bekjempe økonomisk kriminalitet og korrupsjon. Totalt sett gir derfor økt åpenhet om eierskap flere samfunnsmessige gevinster.

Fagforbundet mener forslagene i høringen i for liten grad oppfyller intensjonen fra Stortingets vedtak 5.juni 2015. Organisasjonene Tax Justice Network- Norway, Finans Norge og IKT-Norge la i oktober 2015 fram rapporten *Åpent eierskap*, om forslag til eierregister. I den rapporten er det flere anbefalinger som Fagforbundet mener er hensiktsmessige og relevante for å oppnå gevinstene med økt åpenhet om eierskap.

Utvidet forståelse av egentlige eiere

Det er andre aktører utover de som står som formelle eiere av et selskap som kan utøve kontroll og tilegne seg økonomiske goder/avkastning fra selskapet. Derfor er det avgjørende at det brukes en definisjon av eiere som gjør at registeret oppfyller intensjonen i Stortingets vedtak. Fagforbundet mener at det bør benyttes en bred definisjon av eiere, betegnet *egentlige eiere*¹. Begrepet egentlige eiere definerer Fagforbundet som alle personlige aksjonærer i selskapet eller eierselskaper som kontrollerer den juridiske økonomiske virksomheten. Det vil si alle fysiske personer som *endelig* eier eller kontrollerer den juridiske økonomiske virksomheten. Registeret bør også inneholde informasjon om styrenes medlemmer, daglig leder og andre ledende ansatte.

Innhold i registeret

Registeret bør ha informasjon om alle virksomheter som opererer i Norge. Alle slike virksomheter må ha plikt til å registrere informasjon i registeret. Dette inkluderer AS, ASA, stiftelser, foreninger, trust, statlige eid foretak og fond, verdipapirfond, SVP (Special Purpose Vehicle), private equity fond og andre juridiske enheter/juridiske personer, samt selskap som har definert sin virksomhet i Norge med «ikke fast driftssted». Hovedgevinsten ved å dekke alle former for virksomhet er at registeret blir mest mulig omfattende samtidig som det ikke gis uheldige insentiv til å endre virksomhetsform.

Rapporteringsfrekvens

Et registers effektivitet kan blant annet måles gjennom hvor oppdatert informasjonen er og hvor lang tidsrekke som tilbys. Derfor bør det være krav til virksomhetene om løpende oppdateringen av registeret, og det bør vise endringer i eierskap over tid. Registeret bør også omfatte oppløste og avviklede virksomheter.

Brukerne av registeret

Det er mange forskjellige brukere av et slikt register, fra allmennheten til journalister, offentlig myndigheter, finansnæringen, næringslivet generelt og ansatte. Samlet sett er det mange aktører som har interesse av at eierregisteret er lett tilgjengelig sånn at det kan brukes på en effektiv og brukervennlig måte for alle.

I fravær av markedsfeil, er den samfunnsøkonomisk optimale løsningens pris lik kostnad for en vare eller tjeneste. Det vil være en kostnad å drifte, utvikle og drive tilsyn av registeret, men samtidig flere positive samfunns effekter ved registeret. Samlet sett er det derfor gode samfunnsøkonomiske argumenter for at det ikke skal være noe monetær kostnad relatert til bruk av registeret.

---

¹ Flere internasjonale aktører (EU, OECD og Financial Action Task Force) har definert egentlige eiere på noe ulik måte. Men essensen i de forskjellige definisjonene, er at egentlige eiere er fysiske personer som i siste ledd/endelig eier eller kontrollerer en juridisk enhet. Samtidig som den egentlig eier får gjennomført transaksjoner/aktiviteter på vegne av seg sjøl.

Driftsansvar

I høringsnotatet blir det drøftet flere alternativer med hensyn til driftsansvar. Fagforbundet mener at Brønnøysundregistrene bør ha driftsansvaret for eierregisteret. På den måten samles informasjon om virksomhetene siden her allerede driftes registre over virksomheter. Det vil være en gevinst for brukerne å finne informasjonen ett sted, og det kan være muligheter for å realisere stordriftsfordeler og breddefordeler.

Oppsummering

Fagforbundet imøteser etableringen av ett entydig eierregister. Åpenhet om eierskap bygger opp om demokratiske verdier og er forebyggende mot samfunnsundergravende virksomhet. Det er avgjørende for å oppnå ønskede samfunnsgevinstene at eierregisteret er åpent for alle.

Med hilsen
FAGFORBUNDET

Mette Nord
(sign)
Forbundsleder